

KS. SŁAWOMIR NOWOSAD
Lublin-Zamość

KRONIKA SEKCJI TEOLOGII MORALNEJ KUL za rok 1993/94

Dnia 15 lutego 1994 r. zmarł ks. prof. dr hab. Władysław Popłatek, wieloletni profesor KUL, nestor polskich teologów moralistów. Pogrzeb odbył się 18 lutego br. Po Mszy św. w kościele akademickim KUL Zmarłego pochowano na lubelskim cmentarzu przy ul. Lipowej.

I. STUDENCI

Na rok akademicki 1993/94 na sekcję teologii moralnej (kurs wyższy Wydziału Teologii KUL) przyjęto 14 osób (8 księży i 6 osób świeckich).

II. PRACE DYPLOMOWE

Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie uzyskały następujące osoby:

A. Praca habilitacyjna

Dnia 6 VI 1994 r. przed Radą Wydziału Teologii KUL odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. dra Ireneusza Mroczkowskiego, adiunkta katedry teologii moralnej szczegółowej, kapłana diecezji płockiej. Recenzentami byli: ks. prof. dr hab. H. Juros i ks. prof. dr hab. P. Góralczyk – obydwaj z ATK w Warszawie – oraz opiekun prze-

wodu habilitacyjnego, ks. prof. dr hab. J. Nagórny z KUL. Podstawą przewodu był dorobek naukowo-dydaktyczny ks. Mroczkowskiego oraz rozprawa pt. *Osoba i cielesność. Moralne aspekty teologii ciała* (Płock 1994 ss. 303).

W swojej rozprawie ks. I. Mroczkowski dokonuje odczytania sensu ludzkiej cielesności w duchu personalizmu chrześcijańskiego i w perspektywie teologicznej. Autor czyni to na trzech zasadniczych płaszczyznach: filozoficznej, biblijnej i teologicznej, które wyznaczają trzyczęściową strukturę rozprawy. Ostatnia, trzecia część, prezentująca wymiar teologicznomoralny, stanowi swoistą syntezę chrześcijańskiej wizji cielesności. Zawiera ona wszystkie istotne punkty odniesienia, jak perspektywę stwórczą i zbawczą, wymiar chrystologiczny (z prawdy o Wcieleniu) i pneumatologiczny, cielesność względem powołania do miłości, odniesienie do grzechu, a ostatecznie perspektywę paschalną ludzkiego ciała. U podstaw rozważań leży wypracowana przez Jana Pawła II teologia ciała.

Rada Wydziału w tajnym głosowaniu opowiedziała się jednogłośnie za nadaniem ks. I. Mroczkowskiemu stopnia doktora habilitowanego i zwróciła się o stosowną uchwałę do Senatu KUL.

B. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Tadeusz Reroń, kapłan archidiecezji wrocławskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dn. 9 XII 1993 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Moralne zadania środków społecznego przekazu w posoborowym nauczaniu Magisterium Kościoła* (Lublin 1993 ss. L+231 – mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. M. Rusecki – przewodniczący, ks. prof. J. Kowalski z PAT i ks. prof. J. Nagórny z KUL – recenzenci, ks. prof. F. Greniuk – promotor oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Jedną z dziedzin, nad którymi teologia moralna prowadzi swoją refleksję, jest przepływ informacji, dokonujący się dzięki środkom społecznego przekazu. Głos Kościoła w tej dziedzinie stał się szczególnie wyraźny od czasu Soboru Watykańskiego II. Rozprawa ks. Reronia jest próbą syntezy nauczania Kościoła na temat środków komunikowania pod kątem ukazania ich moralnych zadań. W zakresie zadań fundamentalnych mają one przekazywać wartości moralne, takie jak prawda i dobro, kształtować obiektywną opinię publiczną i dostarczać godziwej rozrywki. Natomiast ich zadania szczegółowe odnoszą się do jednostki (ukazywanie godności człowieka, celu życia i pomoc w doskonaleniu), społeczności świeckich (służby na rzecz dialogu, braterstwa i jedności) i społeczności Kościoła (budowanie jego jedności, służba nowej ewangelizacji i uświęcaniu świata). Kościół powinien nieustannie zabierać głos w tych ważnych dla człowieka i ludzkości sprawach. Tym bardziej, że środki społecznej komunikacji mają charakter ambiwalentny: z jednej strony są wielkim dobrodziejstwem, z drugiej natomiast mogą być zagrożeniem (manipulacja, komercjalizacja, ideologizacja).

2. Ks. mgr Andrzej Lesiński, kapłan diecezji warmińskiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dn. 23 VI 1994 r. uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Moralne aspekty służby wojskowej kleryków polskich w latach 1959-1980 w świetle dokumentów państwowych i kościelnych* (Lublin 1994 ss. XXXII+201 – mps). Publiczna obrona rozprawy odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. A. Weiss – przewodniczący, ks. prof. J. Nagórny z KUL-u i pan prof.

dr hab. Jan Dębowski z WSP w Olsztynie – recenzenci, ks. prof. S. Rosik – promotor, oraz przy obecności innych członków tejże komisji.

Opierając się na materiałach archiwalnych ks. Lesiński podjął się omówienia teologicznomoralnych aspektów służby wojskowej kleryków polskich seminariów. Autor widzi tę służbę jako element represyjnej polityki totalitarnego państwa wobec Kościoła w Polsce. Ukazał różne próby instytucjonalnej ingerencji władzy państwowej w formację kandydatów do kapłaństwa. Zwrócił uwagę na szczególny dobór kadry wojskowej, nastawionej na indoktrynację i odciąganie kleryków od kontynuowania studiów w seminarium. Ostatni rozdział pracy przedstawia pomoc duchowo-materialną, jaką Kościół okazywał alumnom przebywającym w wojsku. Dopełnieniem rozprawy jest pięć aneksów, przedstawiających różne, także tajne dokumenty związane z omawianą problematyką.

C. Prace magisterskie

a) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. A. Dziuby:

1. Stryjewski K. – Szacunek dla człowieka nie narodzonego w świetle nauczania Papieża Jana Pawła II.

b) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. F. Greniuka:

1. Borysowski J. – Terroryzm w ocenie teologii moralnej.

2. Deryngowski G. – Miłość jako źródło postaw społecznych w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego.

3. Farinaccio A. – Origini e linee di spiritualità della Congregazione delle Suore Domenicane „Madonna del Rosario”.

4. Misiołek D. – Doskonałość chrześcijańska w życiu i pismach Sługi Bożego Księdza Jana Balickiego.

5. Sroka P. – Problem głodu w świecie według Jana Pawła II.

c) pod kierunkiem ks. dra S. Mojka:

1. Fac T. – Psychologiczno-teologiczne aspekty posłuszeństwa zakonnego według Joyce Ridick.

2. Ficek R. – Problematyka śmierci i umierania w ujęciu Bernharda Häringa.

3. Jaworowski B. – Dialog w kierownictwie duchowym według Luisa M. Mendizabala.

4. Sokół T. – Obrona życia nie narodzonych w pismach kardynała Stefana Wyszyńskiego.

5. Widelski J. – Formacja moralna człowieka radzieckiego poprzez wychowanie w rodzinie według Antoniego Makarenki (1888-1939).

6. Żuk M. – Rola wychowania fizycznego w moralnym rozwoju człowieka według Waltera Kuchlera.

d) pod kierunkiem ks. dra hab. I. Mroczkowskiego:

1. Leśniak M. – Podstawy moralności chrześcijańskiej w publicystyce Jacka Salija na łamach miesięcznika „W drodze” w latach 1973-1992.

2. Pawłowski B. – Integralna wizja płciowości w publikacjach Włodzimierza Fijałkowskiego.

3. Zdunkiewicz J. – Problem zła w pismach Leszka Kołakowskiego.

e) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. J. Nagórnego:

1. Banach M. – Odpowiedzialność dziennikarzy za kształtowanie postaw moralnych w świetle polskiej prasy katolickiej (1989-1993).

2. Chromiński R. – Wizja moralności chrześcijańskiej w świetle „Instrukcji o chrześcijańskiej wolności i wyzwoleniu”

3. Fryczowski J. – Interpretacja nauki soborowej o sumieniu (KDK 16) w nauczaniu Jana Pawła II.

4. Gardas J. – Wezwanie do wierności w życiu konsekrowanym w świetle nauczania Jana Pawła II.

5. Krosny A. – Antropologiczny fundament życia społecznego w świetle encykliki „Centesimus annus” Jana Pawła II.

6. Miśkiewicz J. – Miłość jako sens życia w utworach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.

7. Nagórny M. – Sytuacja moralna człowieka w świecie współczesnym według nauczania Jana Pawła II.

8. Niemiec A. – Prawda jako fundament komunikacji społecznej w świetle instrukcji duszpasterskiej „Aetatis novae”.

9. Radyk K. – Własność prywatna w kontekście zasady powszechnego przeznaczenia dóbr w nauczaniu Jana Pawła II.

10. Szeptuch P. – Kultura fizyczna i sport w nauczaniu Jana Pawła II.

f) pod kierunkiem ks. prof. dra hab. S. Rosika:

1. Galica L. – Aspekt moralny ochrony środowiska naturalnego w świetle wypowiedzi Stolicy Apostolskiej.

2. Kęпка P. – Problem moralny opieki nad umierającymi na przykładzie Hospicjum św. Jana Kantego w Poznaniu.

3. Macieski J. – Udział ludzi świeckich w tworzeniu podstawowych wspólnot kościelnych w świetle literatury teologicznej Kościoła brazylijskiego.

4. Maciołek A. – Koncepcja macierzyństwa w adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Familiaris consortio” a propozycja podręcznika „Przysposobienie do życia w rodzinie”.

5. Marczuk T. – Wyrzeczenie w pismach M. Haliny Borzęckiej.

6. Murawka S. – Problem wolności ludzkiej w warunkach zniewolenia łagrowego w świetle polskiej literatury pamiętnikarskiej dotyczącej okresu II wojny światowej.

7. Myjak A. – Niemoralność antykoncepcji w świetle polskiej posoborowej literatury teologicznomoralnej.

8. Pipała E. – Prawo do życia poczętego a zagadnienie aborcji w świetle nauczania Stolicy Apostolskiej (1965-1993).

9. Spegiorin A. – Religijno-moralne znaczenie ewangelizacji Nowego Świata w świetle publikacji teologiczno-historycznych.

g) pod kierunkiem ks. dra J. Wróbla

1. Kot B. – Problematyka moralna w powieściach Bolesława Prusa.

2. Olejarz A. – Modlitwa a doskonałość chrześcijańska w świetle pism Marii Leonii Nastał.

III. Z ŻYCIA SEKCJI

Pracami Sekcji kierował ks. prof. J. Nagórny.

Od początku roku akademickiego na stanowisko asystenta Katedry Historii Teologii Moralnej został zatrudniony ks. dr Sławomir Nowosad.

Z końcem roku akademickiego złożył rezygnację z pracy w ramach Sekcji ks. lic. Bernard Jurczyk.

W dniach 6-7 grudnia 1993 r. Sekcja zorganizowała otwarte sympozjum na temat: „*Veritatis splendor. Przesłanie moralne Kościoła*”. Referaty wygłosili: ks. dr I. Mroczkowski: „Współczesny kontekst nauczania moralnego Kościoła”; ks. prof. dr hab. F. Greniuk: „Wolność a prawo”; ks. dr J. Wróbel: „Sumienie a prawda”; ks. prof. dr hab. J. Nagórny: „Opcja fundamentalna w praktyce życia chrześcijańskiego”. Następnie odbyła się dyskusja panelowa, w której wzięli udział wszyscy pracownicy Sekcji. Wszystkie referaty wraz z głosami z dyskusji panelowej zostały bardzo szybko opublikowane przez Redakcję Wydawnictw KUL pod red. ks. B. Jurczyka pt. „*Veritatis splendor*” *Przesłanie moralne Kościoła* (Lublin 1994 ss. 176).

Ponadto w ciągu roku ukazały się następujące publikacje książkowe pracowników Sekcji:

– F. Greniuk. *Katolicka teologia moralna w poszukiwaniu własnej tożsamości*. Lublin 1993 (zob. recenzja);

– I. Mroczkowski. *Osoba i cielesność. Moralne aspekty teologii ciała*. Płock 1994;

– A. Dziuba. *Kościół katolicki w Polsce. Informator*. Warszawa 1993;

– A. Dziuba. *Jezus nam przebacza. Przygotowanie do sakramentu pojednania*. Warszawa 1994;

– S. Nowosad. *Teologia moralna. Skrypt dla słuchaczy Kolegium Teologicznego*. Lublin 1994.

Ponadto pracownicy Sekcji opublikowali 33 artykuły.

W dniach 7-12 IX 1993 r. ks. prof. J. Nagórny uczestniczył jako ekspert teologiczny w sympozjum Rady Konferencji Episkopatów Europy w Pradze, którego tematem było: „*Życie Ewangelią w Europie w wolności i solidarności*”

Ks. prof. A. Dziuba uczestniczył w sympozjum „*Geschichte der Moraltheologie*” w Passau w dniach 14-18 IX 1993 r.

Ks. dr S. Mojek w dniach 10-14 II 1994 r. uczestniczył w obradach Consilium Commissionum Presbyteralium Europae w Rzymie, gdzie wygłosił referat.

W dniach 7-8 marca 1994 r. odbyło się doroczne spotkanie Sekcji Polskich Teologów Moralistów, tym razem w ATK w Warszawie. Wzięli w nim udział wszyscy pracownicy Sekcji z wyjątkiem chorego ks. prof. S. Rosika. W ramach spotkania odbyło się sympozjum poświęcone encyklice Jana Pawła II *Veritatis splendor*. Ks. prof. J. Nagórny wygłosił tam referat pt. „Wybór podstawowy a konkretne decyzje moralne”. Wygłoszone referaty wraz z dołączonym artykułem ks. dra S. Nowosada na temat recepcji *Veritatis splendor* w katolickich i anglikańskich środowiskach teologicznych zostały złożone do druku w „Studia Theologica Varsaviensia”.

Ks. dr S. Nowosad wziął udział w międzynarodowym i międzywyznaniowym sympozjum pt. „Religia, zaludnienie i polityka społeczna”, które odbyło się w Genval w Belgii w dniach 4-7 maja 1994 r., a zostało zorganizowane przez The Park Ridge Center z Chicago we współpracy z International Forum for Biophilosophy. Ks. Nowosad wygłosił tam referat pt. „A Christian Response to Overpopulation”.

Poza wspomnianymi wyżej pracownicy Sekcji wygłosili wiele referatów i prelekcji na różnych spotkaniach i sesjach naukowo-pastoralnych (ks. Greniuk – 1; ks. Nagórny – 6; ks. Mroczkowski – 2; ks. Wróbel – 9; ks. Nowosad – 3; ks. Jurczyk – 1).

Wszyscy pracownicy Sekcji przez cały rok akademicki prowadzili zajęcia dydaktyczne w KUL, przewidziane planem zajęć Rady Wydziału Teologii KUL. Ponadto prowadzili też regularne zajęcia w następujących placówkach: WSD Księży Marianów (ks. Nagórny), WSD i Kolegium Teologiczne w Płocku (ks. Mroczkowski), WSM Księży Sercanów (ks. Wróbel), Kolegia Teologiczne w Zamościu i Lublinie (ks. Nowosad), IWKR (ks. Jurczyk).

Przez cały rok akademicki regularnie odbywały się comiesięczne posiedzenia pracowników Sekcji. W pierwszej części tych spotkań, w której brali udział studenci specjalizacji teologicznomoralnej, odbywała się prezentacja referatu i dyskusja. W tym roku referaty wygłosili m.in.: ks. prof. S. Rosik (Wspomnienie o śp. ks. prof. W. Poplatku), ks. prof. J. Nagórny (Sprawozdanie z sympozjum Rady Konferencji Episkopatów Europy), ks. dr S. Nowosad (Recepcja *Veritatis splendor* w prasie anglojęzycznej; Kontrowersje wokół demografii na sympozjum w Genval), ks. dr K. Jeżyna (Akcja Katolicka w przeszłości i dzisiaj). Druga część spotkań pracowników Sekcji poświęcona była omówieniu aktualnych spraw dotyczących działalności Sekcji.

13 VI 1994 r. odbyły się egzaminy licencjackie dla studentów drugiego roku kursu wyższego. Egzamin zdali i tytuł licencjata otrzymali: pani K. Nagacz, ks. J. Dąbal, ks. J. Fryczowski, ks. S. Mazur, ks. M. Pokrywka, ks. A. Szwed, ks. Z. Wanat.

Pracownicy Sekcji przygotowali materiały do opublikowania w „Rocznikach Teologicznych” (teologia moralna) na rok 1995.